

UZNANIE A VÝKON ROZHODNUTÍ V EÚ

JUDr. Tatiana Hačková

OBSAH PREDNÁŠKY

- I. Prečo treba uznanie
- II. Forma uznania
- III. U a VR -Brusel I
- IV. U a VR - Brusel II
- V. U a VR- Nariadenie o výživnom
- VI. Uznanie rozhodcovských rozhodnutí
- VII. U a VR – dvojstranné zmluvy

I. Prečo treba uznanie?

- Štátna moc: zákonodarná, výkonná a súdna
- Súdna moc má teritoriálne účinky – nemožno zasahovať do suverenity štátu a R vydané v jednom štáte vykonať v druhom štáte bez jeho súhlasu
- Veci s cudzím prvkom vytvárajú konflikt právomocí na rozhodnutie veci (2 konania, 2 R protichodné ?)
- Ak sa štáty dohodnú, ktorý z nich má právomoc na konanie – potom musí priznať aj účinky takéhoto rozhodnutia na svojom území
- Pozitívny princíp – uzná, ak nie sú dôvody neuznania

II. Forma uznania

- Osobitným výrokom súdu (konania uvedené v § 67 ZMPS (manželské veci, rodičovstvo, osvojenie a spôsobilosť na PÚ) konanie upravené v §§ 68a – 68h ZMPS - všeobecná úprava k nariadeniam EÚ)
- Vyhlásením vykonateľnosti cudzieho R
- Bez osobitného výroku súdu (súd, ak sa vyžaduje nútený výkon alebo orgán posúdi, či existujú dôvody neuznania a ak nie na cudzie rozhodnutie prihliadne- rozhodcovské R, matrika

III. UZNANIE A VÝKON v SR PODĽA Bruselu I.

- Čl. 81 ods.2 písm. a/ ZFEÚ (pôv. čl. 65 ZES)
- Pre konania a R vydané po 1.5.2004 v EÚ.
- Výnimka čl. 66 ods. 2 (pre SR písm. b/) a špecifické veci – čl.67 a 71 (CMR, N- výživné)
- automatické uznanie rozsudku (bez osobitného konania) ale , možnosť požiadať o uznanie/neuznanie rozsudku
- Vyžaduje sa vždy „nostrifikačné“ konanie - vyhlásenie vykonateľnosti rozsudku v štáte výkonu - t.j. povolenie na výkon cudzieho rozhodnutia

III. U a VR v SR podľa Bruselu I . - vyhlásenie vykonateľnosti, čl. 38 a nasl.

- R – vykonateľné v štáte pôvodu, žiadosť podáva oprávnený (nie exekútor)
- Názov príslušného súdu v štáte - v prílohe II
- Miestna príslušnosť – bydlisko povinného alebo miesto výkonu
- Súd v tomto štádiu neskúma dôvody neuznania (čl. 34), ani špeciálnu a výlučnú právomoc (čl. 35), nesmie skúmať rozhodnutie vo veci samej (čl. 36)
- preveruje len formálne náležitosti v čl. 53 – pravosť cudzieho rozsudku a osvedčenie, jazykový preklad na vyžiadanie súdu (ale odporúčam)

III. U aVR v SR podľa Bruselu I.- vyhlásenie vykonateľnosti -

pokračov.

- R o vyhlásení vykonateľnosti sa doručí účastníkom
- Odvolať sa môže ktorýkoľvek z nich
- Až na námietku účastníka súd skúma dôvody neuznania a rozpor so špeciálnou a výlučnou právomocou
- Súd postupuje prednostne podľa BI, len ak niečo nie je v BI, použije ZMPS (§ 68h ZMPS) napr. vecná príslušnosť (napr. zmenky-ššky) a forma rozhodovania (uznesenie)

IV. UZNANIE A VÝKON PODĽA Bruselu II bis

- Pre konania a R vydané po 1.3.2005 v EÚ – predchodca N 1347/2000 od 1.4.2005 pre SR.
- Výnimka čl. 64 ods. 2,3,4. Nahrádza doterajšie dohovy, HD o únosoch – dopĺňa
- automatické uznanie rozsudku (bez osobitného konania) ale , možnosť požiadať o uznanie/neuznanie rozsudku
- Vyžaduje sa „nostrifikačné“ konanie - vyhlásenie vykonateľnosti, okrem R o práve styku a R vydanom v štáte s právomocou po návratovom konaní (nie je možné namietat' uznanie)

IV. U a VR v SR podľa Bruselu II bis- vyhlásenie vykonateľnosti -žiadost'

- podáva zainteresovaný účastník priamo na súde v štáte výkonu. Miestna príslušnosť - podľa OP povinnej osoby alebo podľa OP dieťaťa, ktorého sa návrh týka.(čl.28, 29) - R o rodičovských P a P
- rozhodnutie v štáte pôvodu musí byť vykonateľné a doručené. Súd použije lex fori, ak v N nie je niečo iné. Proti rozhodnutiu o vyhlásení vykonateľnosti sa možno odvolať (čl. 33.). Na takúto námietku súd skúma dôvody uznania (čl. 22,23) a právomoc (čl. 24)
- Výkon rozsudku o práve styku a návratu dieťaťa po „únose“, *náhrada za vyhlásenie vykonateľnosti* možno dosiahnuť dokonca v štáte pôvodu (čl.41 a 42)
- Navrhovateľ predkladá R a osvedčenie
- Podobne - uznanie a vyhlásenia vykonateľnosti vykonateľných verejných listín a dohôd medzi účastníkmi. Osvedčenie k VL v SR vydá KS, v obvode ktorého bola listina podpísaná pred notárom – (Spravovací a kancelársky poriadok pre súdy § 66 ods.4)

V. U a VR podľa N o výživnom

R vydané v ČŠ, kt. je viazaný HP z 2007

- Rozhodnutie Rady uzavretí HP z 23.11.2007 o RP pre vyživovaciú povinnosť ES Ú.v. EÚ, L331/17 z 16.12.2009 mínus DN,UK a IR
- bez osobitného uznávacieho konania, bez možnosti namietať uznanie a bez vyhlásenia vykonateľnosti

R vydané v ČŠ, kt. nie je viazaný HP z 2007

- R z DN,UK a IR (nové) a tiež R uvedené v čl. 75, ods.2
- Vykonávajú sa po povinnom vyhlásení vykonateľnosti
- Vyhlásenie – automaticky po formálnych náležitostiach v čl. 28 do 30 dní
- Odvolanie len pre čl. 24

VI. Uznanie rozhodcovských rozhodnutí

- Vylúčené z Bruselu I
- U a V cudzích RR a nálezov sa spravuje zák.č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení zmien a doplnkov
- súd príslušný na vydanie poverenia na výkon exekúcie na RR prihliadne, akoby išlo o slovenské RR - je exekučným titulom
- Účastník nemôže podať samostatný návrh len na uznanie cudzieho RR (§49, ods.1 zák. č. 244/2002 Z.z.)
- Podmienky uznania -§ 50 zákona (odlišné ako v iných nástrojoch) , ale Dohovor o U a VCRR (vyhl. č. 74/1959 Zb.) má prednosť a ak existuje dvojstranná zmluva so štátom, ktorý ratifikoval dohovor, tak táto má prednosť (napr. dvojstranná zmluva o právnej pomoci s ČR, býv. Juhoslávia)

VII. U a VR – dvojstranné zmluvy

- Treba do každej zmluvy nahliadnuť – rozdiely môžu byť v uznávaní statusových vecí, uznávanie RR, zasielanie žiadostí o U a VR. Uprava nie je celkom rovnaká
- Vyžaduje sa uznanie cudzieho rozhodnutia slovenským súdom buď samostatným uznávacím konaním, alebo len prihliadnutím na cudzie rozhodnutie (statusové veci)
- Zoznam zmlúv – internet. Stránka MS SR:
<http://wwwold.justice.sk/wfn.aspx?pg=15&htm=17/medzDoh.htm>
- Napríklad Zmluva so ZSSR (SNŠ mínus Gruzínsko, Kirgizsko) –a/ statusové veci - uznanie bez ďalšieho konania
- b/ majetkové R v občianskych, pracovných a rodinných veciach a súdom schválené zmiery a trestné rozhodnutia o náhrade škody
-

VII. U a VR – dvojstranné zmluvy– ZSSR - pokračovanie

- Návrh na VR podáva oprávnený priamo v cudzine príslušnému súdu, ktorý rozhodoval v merite → ministerský styk → OS
- Ak navrhovateľ má bydlisko alebo prechodný pobyt v SR (miesto výkonu samozrejme v SR) môže podať návrh príslušnému slovenskému súdu
- Súd poskytuje pomoc v súlade s § 62a ods.4 ZMPS, ak sa N podáva do cudziny (!! –opačný smer)
- VR o výživnom spolupracuje s Centrom pre medzinárodnú ochranu detí a mládeže

VII. U a VR – dvojstranne zmluvy– ZSSR, Juhoslávia – najčastejšie chyby !!!

- § 372m OSP – v konaniach o VR začatých do 31.8.2005 musí oprávnený v lehote 6 mesiacov od účinnosti novely (1.9.2005) podať návrh podľa osobitného zákona (označiť zvoleného exekútora).
- § 45 ods. 4 EP eliminuje „nebezpečný“ účinok § 372m OSP voči oprávneným v cudzine.
- Súd udelí poverenie na vykonanie exekúcie ex offo a súd určí exekútora

Zhrnutie - U a VR v ČŠ EÚ bez 2stranných zmlúv a ZMPS

Výkonu musí predchádzať vyhlásenie vykonateľnosti

- BI – všetky R
- BII – všetky R o rodičovských právach a povinnostiach okrem čl.41 a 42 /právo styku a poúnosové meritórne R/
- N o výživnom -len R z ČŠ, ktoré nie sú viazané HP o RP z 2007 (DN,UK a IR) tiež R uvedené v čl. 75 ods.2.

Bez vyhlásenia vykonateľnosti

- R z ČŠ EÚ vydané pred 1.5.2004 , na kt. sa nevzťahujú nariadenia vedľa a nevyžadujú uznanie osobitným výrokom podľa MZ a ZMPS (napr. rozvod v Poľsku 2002)

+ bez možnosti namietat' uznanie

- EET, EPR,EK vo veciach s nízkou hodnotou sporu, čl.41 a 41 BII
- N o výživnom -len R z ČŠ viazaných HP o RP 2007a všetky R vydané po 18.6.2011 v konaniach začatých po 18.6.2011